

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové, soudců Mgr. Jiřího Lifky a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci

žalobce: **BLUE OCEAN Management s.r.o.**

sídlem Václavské náměstí 806, 110 00 Praha 1, IČ: 27525627

zastoupen advokátem Mgr. Ondřejem Kurkou

sídlem náměstí Republiky 679, 746 01 Oprava

proti

žalovanému: **Česká obchodní inspekce**

sídlem Štěpánská 567, 120 00 Praha 2

o žalobě před nezákonným zásahem spočívajícím v uveřejnění stanoviska ke sporům týkajícím se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou ze dne 10. 8. 2017 se žalobce domáhal ochrany proti nezákonnému zásahu, který spatřoval v uveřejnění stanoviska žalovaného ke sporům týkajícím se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Žalobce úvodem shrnul, že je stranou mimosoudního řešení spotřebitelského sporu ve smyslu § 20d a násl. zákona č. 634/1992, o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o ochraně spotřebitele“), vedeného žalovaným. Předmětem sporu je požadavek spotřebitele na vrácení doplatku kupní ceny na za balení LED žárovek, kterou žalobce po spotřebiteli požadoval poté, co spotřebitel platně vypověděl smlouvu o sdružených dodávkách plynu a elektřiny.

Žalovaný následně žalobci doručil emailovou zprávu, v níž jej informoval o zveřejnění „Stanoviska Oddělení ADR České obchodní inspekce ke sporům týkajícím se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory“ (dále též „stanovisko žalovaného“) s připojením webového odkazu na stanovisko zveřejněné jako tisková zpráva dne 13. 7. 2017. V emailové zprávě žalovaný uvedl, že s ohledem na znění uvedeného stanoviska žádá žalobce, zda by mohl přehodnotit svůj postoj v rámci vedeného mimosoudního řešení spotřebitelského sporu, a zároveň prodloužil lhůtu k řešení sporu dle § 20t odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Stanovisko žalovaného označil žalobce za nezákonný zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

Žalobce nejprve upozornil, že v textu stanoviska je uvedeno, že mělo být vydáno na základě čl. 13 odst. 5 Opatření ústředního ředitele České obchodní inspekce č. 4/2016/VP/O ze dne 27. 1. 2016, kterým se stanoví pravidla pro postup při Mimosoudním řešení spotřebitelských sporů (ADR) (dále též „Pravidla“). Dle uvedeného ustanovení však může oddělení ADR, považuje-li to za účelné, vydat odůvodněné nezávazné stanovisko k předmětu sporu, které stranám doručí spolu s oznámením o ukončení sporu. Stanovisko žalovaného zveřejněné jako tisková zpráva však nebylo stanoviskem ke konkrétnímu vedenému sporu, nýbrž obecným vyjádřením žalovaného k danému typu sporů. K vydání stanoviska tedy dle žalobce došlo v rozporu s čl. 13 odst. 5 Pravidel. Žalovaný kromě toho v emailu, jímž žalobci stanovisko doručil, neoznámil ukončení sporu, nýbrž prodloužení lhůty k jeho řešení dle § 20t odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Dle žalobce tedy žalovaný neměl pravomoc k vydání stanoviska, protože porušil zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí dle čl. 2 odst. 4 Ústavy, jakož i § 2 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“).

Žalovaný dále dle žalobce porušil zásadu nestrannosti správního orgánu dle § 7 odst. 1 správního řádu – stanovisko žalovaného totiž obsahovalo závěr, že budou-li podnikatelé za okolností totožných s těmi, které nastaly též v případě mimosoudního řešení spotřebitelského sporu, jehož stranou byl žalobce, vymáhat úhradu plné ceny LED žárovek (přestože byli srozuměni s tím, že se jedná o požadavek neoprávněný), bude možné považovat takové jednání za nekalou obchodní praktiku dle § 4 a násl. zákona o ochraně spotřebitele. Žalovaný tedy dle žalobce nezákonně předjímal, jak by postupoval v případě přestupkového řízení zahájeného z moci úřední v typově obdobných případech, o jaký se jedná v případě žalobce. Tím žalovaný kromě výše uvedené zásady nestrannosti porušil též zásadu presumpce nevinny dle čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Závěrem žalobce navrhl, aby soud určil, že stanovisko žalovaného bylo nezákonné, a dále aby žalovaného zakázal předmětné stanovisko jakkoli zveřejňovat či zpřístupňovat veřejnosti. Kromě toho žalobce také navrhl, aby soud žalovanému přikázal vydat tiskovou

zprávu s obsahem „Česká obchodní inspekce oznamuje, že „Stanovisko Oddělení ADR České obchodní inspekce ke sporům týkajícím se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory“ je nezákonné“, jakož i uhradit žalobci náhradu nákladů řízení.

Podáním ze dne 26. 9. 2017 se k žalobě vyjádřil žalovaný.

Uvedl, že dne 4. 8. 2017 se na něj obrátil zástupce žalobce s výzvou v podstatě totožnou s petitem žaloby. Jako jeden z hlavních důvodů nezákonnosti přitom uvedl, že stanovisko žalovaného nebylo stanoviskem vydaným dle čl. 13 odst. 5 Pravidel, jak v něm bylo mylně uvedeno. Žalovaný následně v reakci ze dne 9. 8. 2017 připustil, že stanovisko na uvedené ustanovení odkazovalo nesprávně, pročez z tiskové zprávy příslušný odkaz na Pravidla odstranil.

Žalovaný dále uvedl, že vydání stanoviska nelze dle jeho názoru považovat za nezákonný zásah dle § 82 s. ř. s., neboť nejenže nebylo pro žalobce ani jiné osoby závazné, nýbrž vůči konkrétním osobám ani nesměřovalo. Práva žalobce tak stanoviskem nemohla být přímo zkrácena. Jelikož stanovisko žalovaného nebylo vrchnostenským aktem, nemohla jím být porušena ani zásada enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí.

S ohledem na tuto skutečnost žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou ze dne 20. 10. 2017.

Zopakoval, že obsahem stanoviska žalovaného byl právní závěr, že budou-li podnikatelé za okolností totožných s těmi, které nastaly též v případě mimosoudního řešení spotřebitelského sporu, jehož stranou byl žalobce, vymáhat úhradu plné ceny LED žárovek (přestože byli srozuměni s tím, že se jedná o požadavek neoprávněný), bude možné považovat takové jednání za nekalou obchodní praktiku dle § 4 a násl. zákona o ochraně spotřebitele. Správní řízení o případném přestupku spočívajícím v porušení zákazu užívání nekalých obchodních praktik by přitom vedl právě žalovaný.

Žalobce připustil, že stanovisko žalovaného bylo nezávazné, jeho vydáním však mohla být práva žalobce dotčena, neboť důsledným aplikováním stanoviska mohlo dojít k vytvoření správní praxe, která je pro správní orgán závazná, a v konečném důsledku by tedy žalobce na jeho právech přímo zkracovala. Kromě toho žalovaný svým stanoviskem vyvolal ve spotřebitelích náladu, že se v případě žalobce jedná o společnost vykonávající nekalé obchodní praktiky, což představuje porušení zásady presumpce neviny.

Žalobce dále rozporoval tvrzení žalovaného, že jeho stanovisko nepředstavuje vrchnostenský akt. Žalovaný dle jeho názoru při vydání stanoviska postupoval jako osoba veřejného práva vrchnostensky vykonávající pravomoc spočívající v deklaraci určité správní praxe. Žalobce uzavřel, že stanoviska bylo nezákonným zásahem, jehož důsledky stále trvají.

Ze správního spisu vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti:

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Dne 23. 5. 2017 vyrozuměl žalovaný žalobce o zahájení mimosoudního řešení spotřebitelského sporu, v němž byl žalobce jednou ze stran.

Dne 13. 7. 2017 žalovaný zveřejnil na svých internetových stránkách formou tiskové zprávy Stanovisko Oddělení ADR České obchodní inspekce ke sporům týkajícím se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory, v němž se obecně vyjádřil ke sporům s předmětem shodujícím se se spotřebitelským sporem, jehož stranou byl též žalobce.

Dne 19. 7. 2017 zaslal žalovaný žalobci výše uvedené stanovisko, a požádal jej, zda by byl ochoten svůj postoj v rámci vedeného mimosoudního řešení spotřebitelského sporu přehodnotit. Zároveň žalovaný žalobce informoval, že lhůta k řešení sporu byla dle § 20t odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele prodloužena k 90. dni ode dne podání návrhu o dalších 90 dnů.

Podáním ze dne 4. 8. 2017 žalobce vyjádřil názor, že stanovisko žalovaného je nezákonné a věcně nesprávné. Žalobce především upozornil, že dle textu v něm uvedeného mělo být stanovisko vydáno dle čl. 13 odst. 5 Pravidel, ačkoli postup dle uvedeného ustanovení zjevně dodržen nebyl. Kromě toho vznesl žalobce v podstatě shodné argumenty, jaké jsou uvedeny již výše v rámci výše uvedeného shrnutí žaloby, a své podání zakončil požadavky shodujícími se v podstatě s petitum žaloby.

Přípisem ze dne 9. 8. 2017, doručeným žalobci dne 10. 8. 2017, žalovaný připustil, že se v daném případě skutečně nejednalo o stanovisko dle čl. 13 odst. 5 Pravidel, a zároveň žalobce informoval, že odkaz na uvedené ustanovení byl z tiskové zprávy, v rámci které bylo stanovisko zveřejněno, vypuštěn. Stanovisko v upravené podobě nicméně na internetových stránkách ponechal.

Městský soud v Praze postup žalovaného přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového stavu, který tu byl v době zásahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.

Dle § 82 s. ř. s se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Jak přitom uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 Aps 1/2005-65 ze dne 17. 3. 2005, aby mohl soud žalobu na ochranu před nezákonným zásahem posoudit jako důvodnou, musí splnit několik kumulativních podmínek. Nejvyšší správní soud uvedl, že „[ž]alobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. SŘS poskytnout.“

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Dle názoru Městského soudu v Praze nebyly v daném případě výše uvedené kumulativní podmínky splněny všechny.

Žalobce totiž spatřuje nezákonný zásah ve zveřejnění stanoviska žalovaného, které nesměřovalo přímo vůči němu (bylo totiž zcela neadresné) a zároveň žádným způsobem neupravovalo práva či povinnosti jakékoli konkrétní osoby. Zcela mylný je také závěr žalobce, že zveřejnění stanoviska žalovaného formou tiskové zprávy představovalo postup nezákonný (resp. přímo postup v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy, tedy se zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí). Jak správně uvedl žalovaný, zveřejnění tiskové zprávy není vrchnostenským aktem vyžadujícím výslovné zákonné zmocnění. Informování veřejnosti o činnosti správního orgánu prostřednictvím tiskových zpráv představuje zcela žádoucí činnost v souladu se zásadami dobré správy. Žalovaný ostatně správně poukázal i na § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů, dle něhož je žalovaný povinen zajišťovat pro občany poradensko-informační činnost, do níž lze bezesporu zařadit též informování veřejnosti o stanoviscích, které k aktuálním problémům spadajícím do jeho působnosti zaujímá.

Městský soud v Praze tedy uzavírá, že zveřejnění obecného, nezávazného stanoviska k takovému typu sporů, do něhož spadal též spor, jehož byl žalobce jednou ze stran, nepředstavovalo a ani nemohlo představovat nezákonný zásah, jímž by byl žalobce přímo zkrácen na svých právech, neboť mu z něj z povahy věci žádná práva ani povinnosti přímo plynout nemohla.

Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že byla tisková zpráva zaslána emailovou zprávou přímo žalobci s dotazem, zda by byl ochoten přehodnotit svůj postoj ve vedeném mimosoudním řešení sporu se spotřebitelem. Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud v již výše citovaném rozsudku č. j. 2 Aps 1/2005-65 ze dne 17. 3. 2005, „[p]řípis správního orgánu určité osobě, který obsahuje sdělení o stavu určitých věcí nebo určitého řízení, přímo nevynutitelnou výzvu, aby něco učinila, a informaci o případných negativních důsledcích, které tuto osobu za určitých zákonem předvídaných podmínek mohou postihnout, ještě nelze považovat za zkrácení subjektivních práv této osoby, jakkoli samozřejmě takovou osobu mohou znejistit v náhledu na její právní pozici a vyvolat v ní pocit jistého ohrožení. Právní řád totiž neposkytuje a ani nemůže poskytovat ochranu před subjektivním (a nezřídka i psychologicky zcela pochopitelným a z lidského hlediska důvodným) pocitem ohrožení či nejistoty, nýbrž jen ochranu subjektivních práv, tedy konkrétních práv určité osoby.“

S ohledem na výše uvedené Městský soud v Praze tedy žalobu dle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. listopadu 2017

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.